

Foreningen af kommunale
social- sundheds- og
arbejdsmarkedschefer i Danmark



Til Børne- og Socialministeriet

Vordingborg
21. februar 2017

Høringssvar til fornyet høring over revideret forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Udvidelse af reglerne om optagelse i særlige botilbud uden samtykke ved væsentlig fare for andre eller særligt truende eller chikanerende adfærd)

Foreningen af kommunale social-, sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark takker for muligheden for at kommentere på det reviderede forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Lovforslaget er siden første høring ændret, så den foreslåede § 129 a nu alene omfatter botilbud efter § 108. Bestemmelsen omfattede tidligere såvel botilbud efter §§ 107 og 108.

Foreningen skal i den forbindelse bemærke, at denne ændring medfører, at det primært er de regionale botilbud, der vil være omfattet af lovforslaget. Der vil således fortsat være en gruppe af personer, hvor optagelse i særlige botilbud uden samtykke i de omhandlede situationer vil være relevant, men hvor loven ikke finder anvendelse.

Foreningen henviser i øvrigt til sit høringssvar af 23. januar 2017.

Med venlig hilsen

Helle Linnet
Landsformand

Børne- og socialministeriet

Holmens Kanal 22

1060 København K

Att: kgrs@sm.dk og mie@sm.dk

23. februar 2017

Høringsvar vedr. lov om social service og lov om retssikkerhed – udvidelse af reglerne om optagelse i særlige botilbud uden samtykke mv.

Selveje Danmark har modtaget forslaget i fornyet høring, med en ganske kort høringsfrist på en uge. Vi skal dog forsøge at give vores bemærkninger, den korte frist til trods.

Generelle bemærkninger

Permanent tvangsmæssig anbringelse af psykisk syge

Helt overordnet er det Selveje Danmarks opfattelse, at Folketinget med disse regler åbner op for hvad der på den lidt længere bane kan vise sig at være en meget problematisk praksis. Med det seneste udkast lægges op til at der alene kan være tale om at omfattede borgere anbringes i et permanent opholdssted efter servicelovens § 108. Tilbud efter den bestemmelse gives ellers kun til personer med et permanent plejebehov, mens borgere der vurderes gennem en socialpædagogisk indsats at kunne klare sig selv – eller klare sig med mindre støtte – visiteres til et midlertidigt tilbud efter lovens § 107. Er det tanken på den måde mere eller mindre permanent at spærre sindslidende inde?

Borgere udskrives løbende af tilbud efter § 107

Målgruppen for bestemmelsen er borgere der er indskrevet i tilbud efter lovens § 107 eller 108. Såfremt en borger bebor et tilbud efter § 107, som ikke længere opfylder borgerens behov for hjælp og støtte kan borgeren allerede efter de nugældende regler udskrives af tilbudet og i stedet blive indskrevet i et andet tilbud. Dette sker i dag i stort omfang, for eksempel når kommuner i en antagelse om at kunne spare penge trækker borgere hjem til egne tilbud. Til orientering kan det oplyses at aftaler om anbringelser efter § 107, typisk har et opsigelsesvarsel på en måned, at "lejeaftaler" efter serviceloven ikke er omfattet af lejeloven og derfor falder bort

ved udskrivning og at såvel kommuner som bosteder løbende forventes at vurdere om borgeren konkret har udbytte af den konkrete anbringelse. Sker det ikke vil den anbringende kommune jf. principperne i servicelovens § 1, skulle finde det rigtige tilbud. Det giver derfor i realiteten ikke megen mening at tale om boboere indskrevet i tilbud efter § 107, der modsætter sig flytning.

Det vil alene være i forhold til beboere der er indskrevet i tilbud efter § 108, at man vil kunne tale om at beboeren modsætter sig en flytning, da borgeren jo netop her har et permanent plejebehov og frit valg.

Suspendering af det frie valg for psykisk syge

Med de seneste justeringer af loven fremgår det, som nævnt ovenfor, at der nu alene kan være tale om placering i et tilbud efter servicelovens § 108. Efter bekendtgørelse om betaling for botilbud § 15, stk. 1, fremgår det at borgere, der visiteres til et tilbud efter § 108, har frit valg. Af bemærkningerne til § 1, fremgår det at denne ret til frit valg vil blive frataget borgerne der omfattes af disse regler. Frit valg dækker i sagens natur kun over tilbud, der vil kunne opfylde borgerens behov, hvorfor kan den psykisk syge og/eller dennes pårørende ikke gives den flig af medbestemmelse, at de trods alt vil have mulighed for at have indflydelse på hvor vedkommende selv eller den pårørende under tvang visiteres til.

Når det særligt kan have betydning, så skyldes det, at forslaget i øvrigt understreger, at tvang kun må fastholdes i en så kort periode som muligt. Ønsker man derfor en situation, hvor borgeren af egen drift kunne havde lyst til at fastholde tilbuddet så vil det antageligvis være hensigtsmæssigt at inddrage borgeren og/eller dennes pårørende i beslutningen via en hensyntagen til det frie valg.

Cikanerende adfærd bør ikke i sig selv kunne begrunde tvangsmæssig flytning

Forslaget oplister i såvel teksten til § 129a som bemærkningerne, at en borger for at være omfattet af reglerne er til "væsentlig fare for eller udviser særligt truende eller cikanerende adfærd". Der anvendes eller mellem de tre krav, hvorfor reglerne om tvangsmæssig flytning til at særligt sikret bosted kan ske i forhold til personer der udviser en cikanerende adfærd. Det synes simpelthen at være et for tyndt grundlag – for hvad er cikanerende adfærd? Selveje Danmark formoder i realiteten ikke, at den politiske intention har været, at cikanerende adfærd i sig selv kan begrunde, at borgeren tvangsmæssigt overføres til et særligt bosted uden

samtykke. Det forstås derfor at bestemmelsen alene lyder ” væsentlig fare for eller udviser særligt truende adfærd”.

Hvad med borgere der ikke bebor tilbud efter lovens §§ 107 eller 108?

Bestemmelserne omhandler beboere, der udviser en væsentlig fare for andre eller særligt truende adfærd og som bebor tilbud efter servicelovens §§ 107 eller 108. Det rejser så spørgsmålet om hvordan kommunerne skal behandle borgere, der ikke er indskrevet et sådan sted, borgere der kommer fra psykiatrien eller som i andre sammenhænge udviser præcis den samme adfærd? Vil det her være tilladt for en kommune at indskrive borgeren i et § 107 tilbud, for så at afvente, at det forventelige sker, eller bør kommunen allerede på dette tidspunkt visitere borgeren til et tilbud efter § 108 efter de almindelige regler?

Årsagen til denne overvejelse er, at det kan virke juridisk problematisk at gennemføre et tvangsmæssigt indgreb overfor en borger, der udviser præcis samme adfærd, som den adfærd borgeren udviste, da borgeren blev visiteret til tilbuddet efter f.eks. § 107. Man skaber med andre ord en situation, hvor kommunen først visiterer til det ikke korrekte tilbud, for så senere at anvende § 129a – en sådan proces vil der i realiteten udgøre et visitationsmæssigt overgreb.

Kan kommunen omvendt direkte anvende § 129a, og fastholder man at fratage borgere der behandles efter den bestemmelse deres frie valg, så vil det totalt underminering af det frie valg i forhold til psykisk syge.

Selveje Danmarks forslag til løsninger:

- § 129a skal henvise til tilbud efter både § 107 og § 108. Hvis en borger kun midlertidigt har behov for et særligt tilbud skal det gives som et midlertidigt tilbud, hvilket igen vil understrege behovet for at der arbejdes pædagogisk på en løsning der vil sikre borgeren tilbagevenden til det ”normale” system. Selveje Danmark støtter ikke permanent anbringelse af psykisk syge.
- I det omfang der via bestemmelsen i § 129a sker visitation til et permanent tilbud efter § 108, skal borgeren ret til frit valg fastholdes. Det skal – allerede i dag – naturligvis være et frit valg mellem de for borgeren relevante tilbud, men psykisk sygdom og/eller misbrug bør ikke i sig selv kunne begrunde fratagelsen af indflydelsen på sit eget liv.

- Selveje Danmark finder at målgruppebeskrivelsen i § 129a er ekstremt bred og juridisk meget uklar. I kombination med de vidtgående konsekvenser anvendelsen af bestemmelsen har forekommer det meget problematisk. Selveje Danmark vil særligt pege på at ”chikanerende adfærd” kan begrunde anvendelsen af reglen, hvad det dækker over er helt uklart, og det skal anbefales at ordet cikanerende adfærd som selvstændig begrundelse fjernes.

De specifikke bemærkninger Selveje Danmark måtte have haft til udkastet er indarbejdet i ovenstående.

Med venlig hilsen



Jon Thorlacius Krog,
Branchedirektør, Selveje Danmark



Til: Børne- og Socialministeriet
Holmens kanal 22
1060 København K

23.02. 2017

Fornyset høring over forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Udvidelse af reglerne om optagelse i særlige botilbud uden samtykke ved væsentlig fare for andre eller særligt truende eller chikanerende adfærd)

LAP takker for muligheden for at komme med vores bemærkninger på vegne af psykiatribrugere (patienterne på de således udtænkte særlige botilbud).

Om end vi i LAP kan se enkle små positive ændringer i formuleringerne, fordelt i de enkle paragraffer s  er vores hovedindtryk, at loven i sin sammenhæng med den af Sundhedsministeren fremsatte lov for samme gruppe psykisk lidende, ikke udligner de reelle behov for en ændret og langsigtet tilgang til problemerne.

Det ses ikke noget sted, at man forholder sig til de bagvedliggende  rsagsk der bag denne gruppes adfærd.  rsagsk der, som blandt andet er resultatet af den notoriske nednormering af personale på de allerede eksisterende boformer under lov om social service.

For store enheder af boformer

International forskning påpeger, at den  vre grænse for overblik over personer i en persons nærmiljø er mellem 18 og 20 personer, og her menes både kontaktpersonale og medbeboere.

Lovforslaget er tillige i modstrid med den oprindelige tanke bag kommunale boformer med udvidet støtte. Bl.a. ved at fremkomme med en idé om visitation af besøgende i beboerens hjem, boligen er fremdeles at regne som privatbolig.

80 % af driften tages fra driftsbudgettet i kommunerne

Et andet element som kalder på kritik er driftfinansieringen, her forventes det at 80 % af driften tages fra driftsbudgettet i kommunerne. Dette vil jo betyde at disse så skal spare endnu mere, end de allerede gør. At dette vil betyde en om ikke udvidet, så forsat tilgang af personer i den gruppe af udadreagerende. Fordi yderlige besparelser vil forsætte nednormeringen af de eksisterende kommunale botilbud. Og derved skabe endnu flere svigtsituationer. Og oplevelsen af en forsat række af svigt er en væsentlig faktor i udviklingen af den frustration, der skaber "udadreagerende adfærd.

Flyt boformers økonomi ud af "den kommunale selvbestemmelsesret"

Vi kan ikke undlade at tænke på, at der havde været mere vundet hvis de to ministerier var gået sammen med forligspartierne om, at flytte bl.a. boformers økonomi ud af "den kommunale selvbestemmelsesret" og over i en administrativ forvaltning. Et sådant tiltag kunne modvirke den forskellige og ofte tilfældige udmøntning af de økonomiske forpligtigelser som kommunerne har på servicelovens områder. Og derved sikre ensartede tilbud for landets borgere med socialpsykiatriske behov.

En af de dybereliggende årsager skal nemlig søges i, at amternes specialiserede institutioner forsvandt ved kommunalreformens indførelse.

Efteruddannelse, opnormering af personalet og seriøs implementering

Generelt er ændringerne meget kosmetiske og uden reel betydning for selve ånden i tiltaget. Der er ikke den epokegørende forskel i en ændret rækkefølge. Ex. "personale og beboer – eller beboer og personale".

Vi kan i LAP kun anbefale at man overfor gruppen af forligspartier påpeger, at bevillingen i stedet bruges til efteruddannelse af personale, opnormering af personalet og seriøs implementering af de mange evidensbaserede metodikker til konfliktløsning og dæmpning.

Og at man overfor boformsadministratorerne kraftigt påpeger, at en vigtig del af løsning på problemerne; og forebyggelse af videre udvikling af samme, skal findes i reelle opnormeringer i personalegruppe, såvel antalmæssigt og via faglig opkvalificering.

Eksisterende specialiserede bosteder har allerede kapacitet

Nuværende brugere/borgere med behov for ekstra støtte kan faktisk nok få dette behov dækket af de under regionerne eksisterende specialiserede bosteder. Faktisk forlyder det at disse har ledig kapacitet, fordi kommunerne ikke benytter tilbuddene.

Så alt i alt har begge lovforslag i realiteten et fravær af behov og en manglende praktisk anvendelse. Og bør hurtigt tages af bordet. Og i stedet bør der skabes reelle og menneskerespekterende tilbudsmuligheder for borgere med socialpsykiatriske behov.

Vi henviser i øvrigt til LAPs høringsvar til Sundheds- og Ældreministeriet vedr. "Lovforslag om oprettelse af specialiserede socialpsykiatriske afdelinger".

På vegne af LAP's LandsLedelse

Steen Moestrup, Bo Steen Jensen og Hanne Skou Kadziola

Til: Karina Grimstad Svenningsen (kgrs@sm.dk)
Cc: =?utf-8?Q?'mie@ (sm.dk'?= mie@sm.dk), Torben Sørensen (torsoe@statsforvaltningen.dk), Helle Haxgart (helhax@statsforvaltningen.dk), stbski@statsforvaltningen.dk (stbski@statsforvaltningen.dk), Rie Thoustrup Sørensen (RITHSO@statsforvaltningen.dk)
Fra: Direktion (direktion@statsforvaltningen.dk)
Titel: VS: Forny et høring over revideret forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område
Sendt: 24-02-2017 08:34:38
Bilag: Høringsbrev.docx.pdf; Høringsliste.docx.pdf; Udkast til lovforslag om udvidelse af reglerne om optagelse i særlige bo....pdf; smime.p7s;

Til Børne- og Socialministeriet

Under henvisning til mail af 17. februar 2017 (Sagsnr.: 2017-1135) om fornyet høring over revideret forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, har Statsforvaltningen følgende bemærkninger:

Statsforvaltningen bemærker, at der ikke er nogen nødvendig sammenhæng mellem betingelserne for magtanvendelse efter serviceloven og det grundlag, hvorpå værgemål etableres efter værgemålsloven, og at dette ikke mindst vil gælde den nye type magtanvendelsessager efter den foreslåede § 129 a.

Statsforvaltningen finder, at dette forhold bliver tilgodeset på en hensigtsmæssig måde ved den nu foreslåede § 131 a, stk. 3, hvorefter kommunalbestyrelsen konkret skal overveje, om der er anledning til at anmode Statsforvaltningen om at beskikke en værge.

Da sagerne efter den foreslåede § 129 a på flere punkter adskiller sig afgørende fra magtanvendelsessagerne efter den gældende § 129, anser Statsforvaltningen det for hensigtsmæssigt, at reglerne for behandlingen af disse sager nu foreslås fastsat som en særskilt § 131 a frem for ved tilføjelser til den gældende § 131.

Statsforvaltningen har ikke herudover bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Eventuelle spørgsmål til bemærkningerne kan rettes til kontorchef Rie Thoustrup Sørensen på 72 56 88 78 eller 91 33 46 67.

Med venlig hilsen

Rikke Hinrichsen
direktionsassistent



Statsforvaltningen

Storetorv 10

6200 Aabenraa

Telefon: 72 56 70 00

Direkte telefon: 72 56 79 77

Mail: direktion@statsforvaltningen.dk

Web: www.statsforvaltningen.dk

Fra: Lovekspeditionen [mailto:publikationer@sim.dk]

Sendt: 17. februar 2017 10:14

Til: Udsendelse fra SOCIAL- OG INDENRIGSMINISTERIET

Cc: Karina Grimstad Svenningsen; Mie Henriette Eriksen; Elsebeth Jensen

Emne: Forny et høring over revideret forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område



Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf. 3392 9300, Fax. 3393 2518,
E-mail sm@sm.dk

J.nr. 2017 - 1135

Dato 17.02.2017

Til de på høringslisten nævnte parter

-
-

Fornytt høring over revideret forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

Med venlig hilsen

Elsebeth Jensen

23. februar 2017

Andet hørings svar vedr. lovforslag om udvidelse af reglerne om optagelse i særlige botilbud uden samtykke

Dansk Selskab for Psykosocial Rehabilitering (DSPR) takker for invitationen til fornyet høring over det reviderede forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det reviderede lovforslag indeholder en række supplerende og skærpende bemærkninger om den adfærd, der definerer målgruppen for optagelse i særlige botilbud uden samtykke.

Selve målgruppedefinitionen forbliver dog uændret: ”borgere med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne som følge af en sindslidelse, der har en adfærd, der er til fare for eller er særligt truende eller chikanerende overfor øvrige beboere eller personale” (side 8, jf § 129a, side 1).

DSPR er fortsat af den opfattelse, at lovforslaget hviler på en stigmatiserende opfattelse af mennesker med psykosociale handicaps. Det er endvidere tvivlsomt, om det respekterer FN's Handicapkonvention, der forbyder diskrimination af personer med handicap.

Ligeledes er vi uændret betænkelige ved lovforslagets forventninger til de *klare* kriterier, der skal legitimere det ”væsentlig[e] indgreb i selvbestemmelsesretten og den enkelte borgers retssikkerhed”, som flytning uden samtykke udgør (side 7). For *hvornår* er det tilstrækkeligt klart, at den hidtidige indsats ikke har leveret tilstrækkelige resultater?

Hvordan vil de fagpersoner, der har kompetencen, tilstrækkeligt overbevisende *begrunde*, at de utilstrækkelige resultater af indsatsen skyldes borgeren (psykisk funktionsnedsættelse som følge af sindslidelse og tilknyttet adfærd) – og ikke *selve* indsatsens utilstrækkelighed og manglende kvalitet? Denne usikkerhed risikerer at efterlade borgeren i et retssikkerhedsmæssigt tomrum.

Forekomsten af vold og trusler i botilbud for mennesker med svære psykosociale vanskeligheder er udtryk for et dysfunktionelt samspil mellem person og omgivelser. Og målgruppepræciseringer kompenserer ikke for fraværet af dette perspektiv i lovforslaget.

Dansk Selskab for Psykosocial Rehabilitering gentager derfor:

Der foreligger såvel international som dansk forskning på området og endvidere en række gode danske praksiseksempler fra botilbud, der markant har reduceret antallet af både magtanvendelser og vold- og trusselsepisoder, bl.a. via anvendelse af metoden Åben Dialog. Begge typer af viden

underbygger helt andre tilgange til den alvorlige opgave, som forebyggelse af vold og trusler selvsagt er.

Og vi fastholder:

Legitimiteten af dette lovforslag og dets voldsomme indgreb i borgernes selvbestemmelsesret forbliver, efter endt revision, i sin helhed yderst tvivlsom.

Mogens Seider
Formand

Tonie Rasmussen
Næstformand

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Brolæggerstræde 9
1211 København K

Telefon 72 48 60 00
Fax 72 48 60 01
Email: sl@sl.dk

Mail: kgrs@sm.dk i kopi til mie@sm.dk

Girokonto 402-3951

Ref.: MFG/cbk
Dok.nr.: 3420144
Sag.nr.: 2015-SLCSFA-02015

23. februar 2017

2. høringsvar vedr. forslag til lov om udvidelse af reglerne om optagelse i særlige botilbud uden samtykke.

Børne- og Socialministeriet har i brev af den 17. februar 2017 bedt Socialpædagogerne om kommentarer til revideret lovforslag om udvidelse af reglerne om optagelse i særlige botilbud uden samtykke. Lovændringen er et led i handlingsplanen til forebyggelse af vold på botilbud og omhandler, at det bliver muligt at flytte en borger med sindslidelse uden samtykke til et bestemt botilbud, hvis borgen er til fare for andre, eller udviser særligt truende eller chikanerende adfærd over for øvrige beboere eller personale.

Som Socialpædagogerne tilkendegav i vores første høringsvar, mener vi generelt, at udsatte borgeres behov ikke skal imødegås med tvang, eller at tvang skal være løsningen. Løsningen skal være rigtig visitation og at borgeren får den rette, faglige indsats og tilbud, der kan imødekomme behovene. Det betyder også, at indsatsen bør udvikles, hvis borgerens behov ændrer sig. SFI udgav i jan. 2017 rapporten "Voldsförebyggelse på botilbud og forsorgshjem", som viser, at netop en pædagogisk og relationsbaseret tilgang, samt et godt arbejdsmiljø, er helt centrale elementer i forebyggelsen af konflikter og vold på bosteder og forsorgshjem, herunder chikanerende og truende adfærd. Vi vil henstille til, at denne viden inddrages.

Vi vil derfor gentage, at vi mener, at dette ikke skal løses med en udvidelse af de gældende regler. Vi noterede også i første runde, at vi anerkender, at der kan være omstændigheder, der gør, at det i nogle enkelte, særlige tilfælde kan være nødvendigt at flytte en borger uden samtykke, som en sidste løsning.

Herudover anbefalede vi, såfremt ændringen bliver vedtaget, at der skrives ind, at VISO skal inddrages forud for en indstilling, for i et forebyggende perspektiv at give rådgivning om, hvordan indsatsen kan tilrettelægges for at imødekomme borgerens behov, og dermed søge at undgå en tvangsflytning. VISO er nu skrevet ind, hvilket Socialpædagogerne gerne vil kvittere for. Vi vil dog anbefale, at det formuleres som, at VISO 'skal' inddrages, eller alternativt som minimum at VISO 'bør' inddrages.

Endvidere påpegede Socialpædagogerne, at det er afgørende vigtigt, at personalet i både det tidligere og det kommende tilbud inddrages, så vigtig viden overleveres og at det sikres, at det kommende tilbud reelt er gearret til at imødekomme borgerens behov. Det er nu fremhævet flere steder i materialerne, herunder i forbindelse med redegørelsen forud afgørelsen, at det skal godtgøres, at det nye botilbud er bedre egnet til at imødekomme den pågældendes støttebehov og håndtere borgerens adfærd. Også det vil vi gerne kvittere for. Men vi vil stadig anbefale at skrive ind, at personalet skal inddrages og at der skal være et tværgående samarbejde mellem det nye og det gamle botilbud (eller afdelinger), så vigtig viden overdrages til at sikre, at det nye tilbud vitterligt kan imødekomme borgerens behov.

Vi vil igen fremdrage at 'chikanerende adfærd' bør bestemmes nærmere, da det er uklart hvad der ligger heri, samt sidst, opfordre til, at anvendelsen af lovændringen evalueres efter fx tre år, både i forhold til hvor ofte bestemmelserne bruges, overfor hvem og konsekvenserne af anvendelsen.

Med venlig hilsen



Verne Pedersen
Forbunds næstformand



Til Børne- og Socialministeriet
chc@sim.dk, reml@sim.dk

Opfølgende hørings svar vedr. mulighed for flytning uden samtykke

KL har modtaget revideret udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Udvidelse af reglerne om optagelse i særlige botilbud uden samtykke ved væsentlig fare for andre eller særligt truende eller chikanerende adfærd) i høring.

KL tager forbehold for de økonomiske konsekvenser af forslaget. KL tager endvidere forbehold for den politiske behandling, set i lyset af den særdeles korte frist for hørings svar.

KL fremsendte et hørings svar til den første høring af lovforslaget den 25. januar 2017. Hovedparten af KL's kommentarer til den første version af lovforslaget er ikke blevet imødekommet med det foreliggende udkast til hørings svar. KL fastholder derfor de kommentarer som indgår i det første hørings svar. Derudover har KL følgende kommentarer.

Retssikkerhed

KL ser positivt på, at kravene til den kommunale redegørelse, der skal indeholdes i en indstilling om flytning til statsforvaltningen er blevet tydeliggjort med lovforslaget, samt at der er skabt parallelitet mellem lovforslagets forslag til § 131a og den gældende § 131, herunder at statsforvaltningens rolle er tydeliggjort. Samlet set vurderes disse ændringer at øge retssikkerheden for borgeren.

Boligformer, som borgeren kan flyttes fra og til

I KL's tidligere fremsendte hørings svar anbefalede KL, at borgere skulle kunne flyttes til andre boliger end boliger efter servicelovens §§ 107-108, ligesom KL anbefalede, at det blev eksplicit i selve lovtæksten, at optagelse i et botilbud skulle kunne ske uanset borgerens nuværende boform.

Til trods for disse anbefalinger er det med det foreliggende forslag blevet indsnævret yderligere, hvilke botilbud en borger kan flyttes *fra* og hvilke botilbud borgeren kan flyttes *til*.

Regeringen har over tid økonomisk tilskyndet først amterne og siden kommunerne til at opføre nye boliger for borgere med nedsat psykisk og fysisk funktionsevne som almene boliger. Det betyder, at kommunerne i stigende grad opfører og råder over almene ældre/handicapboliger til

Dato: 24. februar 2017

Sags ID: SAG-2017-00068
Dok. ID: 2319623

E-mail: TLE@kl.dk
Direkte: 3370 3562

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 2

borgere i målgruppen. Denne udvikling mener KL, at regeringen skal tage ansvar for, og det bør afspejles i lovforslaget.

For det første stiller KL sig uforstående overfor, at det alene er borgere, der bor i et botilbud jf. serviceloven §§ 107-108, der vil være omfattet af lovforslaget. Jf. KL's tidligere indvendinger mener KL, at flytning af borgeren skal kunne ske uanset borgerens nuværende boform, således at målgruppen for lovforslaget er den samme som for de øvrige bestemmelser om magtanvendelse, jf. gældende § 124a, med den yderligere afgrænsning, der fremgår af forslaget til ny § 129a.

Vi antager, at afgrænsningen er valgt, fordi ministeriet tolker, at borgere, som er til væsentlig fare for andre eller har særligt truende eller chikanerende adfærd og som bor i botilbud efter lov om almene boliger m.v. i dag allerede kan flyttes, jf. reglerne i lejelovens § 83, jf. samme lovs §§ 79 a, stk. 1, nr. 1-8 eller 11, og 79 b, stk. 2.

Hvis dette ikke er tilfældet vil lovforslagets betydning være meget begrænset, i det en væsentlig del af de relevante borgere ikke vil være omfattet, fordi de i dag er visiteret til andre boformer end servicelovstilbud, herunder fx almene ældre/handicapboliger.

For det andet mener KL, jf. tidligere høringssvar, at lovforslaget også skal kunne gøre det muligt at flytte borgere til almene ældre/handicapboliger, botilbud efter servicelovens § 107 eller andre passende boformer, hvis kommunen vurderer, at det tilbud er bedre egnet til at imødekomme borgerens støttebehov end borgerens aktuelle bolig, jf. forslagens § 129a, stk. 4.

Hvis dette ikke gøres muligt vil lovforslagets betydning være meget begrænset, i det en væsentlig del af kommunernes boliger til de relevante borgere ikke er oprettet efter servicelovens § 108.

Opsættende virkning

Det er i lovforslaget tydeliggjort, at retssikkerhedslovens § 76, stk. 5 gælder for de borgere, lovforslaget omfatter. Det kan imidlertid med fordel præciseres i bemærkningerne til lovforslaget, at kravet om at alle klageberettigede skal være enige ikke gælder for borgere, der er i stand til at give et informeret samtykke og er omfattet af den kommende § 129a.

Med venlig hilsen



Niels Arendt Nielsen

Dato: 24. februar 2017

Sags ID: SAG-2017-00068
Dok. ID: 2319623

E-mail: TLE@kl.dk
Direkte: 3370 3562

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 2

24. februar 2017

Til
Børne- og Socialministeriet
Att. kgrs@sm.dk med kopi til mie@sm.dk.
Holmens Kanal 22
1060 København K

Høringssvar over Fornyet høring over udkast til et revideret forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Udvidelse af reglerne om optagelse i særlige botilbud uden samtykke ved væsentlig fare for andre eller særligt truende eller chikanerende adfærd)

Bedre Psykiatri takker for muligheden for fornyet høring over udvidelse af reglerne om optagelse i særlige botilbud uden samtykke ved væsentlig fare for andre eller særligt truende eller chikanerende adfærd

Bedre Psykiatri ønsker at pointere, at høringsfristen på kun 10 dage vanskeliggør gennemarbejdet høringsproces set i forhold til områdets alvorlige karakter.

Vi gør opmærksom på, at nedenfor nævnte bemærkninger fortsat bør iagttages i forhold til vores tidligere høringssvar af den 25. januar 2017 samt vores høringssvar over specialiserede socialpsykiatriske afdelinger af 24. februar 2017. Begge høringssvar har fortsat relevans og aktualitet for dette område.

Bedre Psykiatri mener principielt, at enhver flytning af en borger uden samtykke er af væsentlig indgribende karakter og dermed et væsentligt indgreb i selvbestemmelsesretten og begrænsning i den enkelte borgers retssikkerhed, frie valg og personlige frihed. Det vurderes, at en væsentlig del af målgruppen vil modsætte sig flytningen, hvorfor Bedre Psykiatri finder det særligt afgørende at pointere, at vi har at gøre med en meget sårbar gruppe, hvis privatsfære trues grundlæggende ved en sådan tvangsflytning (med risiko for permanent anbringelse), som i øvrigt indskrænker borger og pårørendes mulighed for indflydelse på, hvor vedkommende visiteres til.

Med lovforslaget forudser Bedre Psykiatri, at kommunerne får betydelige magtbeføjelser til at rokere på borgere med psykisk sygdom. Vi anerkender formålet om at forebygge vold og trusler og højne sikkerheden for medarbejdere og beboere på botilbud, men Bedre Psykiatri vurderer at målgruppeafgrænsningen medfører reel betydelig forskelsbehandling, da kun psykisk syge bliver omfattet af lovforslaget. Idet de foreslåede regler rammer personer med et bestemt handicap, er det relevant at overveje, om reglerne er forenelige med FN's Handicapkonvention, herunder navnlig forbuddet mod forskelsbehandling af personer med handicap i konventionens artikel 5.

Vi vil også fremhæve, at der med denne magtbeføjelse, som kommunerne får, bliver trukket en potentiel konfliktlinje op mellem ansatte og borgere på botilbud, og at udsigten eller truslen om flytning kan risikere at ødelægge en god relation, dialog og hensigtsmæssig behandlingssituation. Alene at chikanerende adfærd kan afstedkomme en tvangsflytning, er Bedre Psykiatri stærkt betænkelig ved. Det er nødvendigt at have for øje, at der er tale om skønsbetragtninger, hvorfor der skal manes til betydelig besindighed og forsigtighed i bedømmelse af en borgers adfærd.



Med venlig hilsen

Bedre Psykiatri



Børne og Socialministeriet

kgrs@sm.dk

mie@sm.dk

Forny et høring over revideret forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Udvidelse af reglerne om optagelse i særlige botilbud uden samtykke ved væsentlig fare for andre eller særligt truende eller chikanerende adfærd) – Sagsnr. 2017 - 1135

Ankestyrelsen har den 17. februar 2017 modtaget ovennævnte lovforslag i fornyet høring og har fortsat følgende bemærkning:

Bemærkninger til lovforslagets almindelige bemærkninger:

Ad punkt 2.3. Den foreslåede ordning

På side 9, 1. afsnit: " ..., at forslaget i tillæg til ovenstående omhandler borgere, der modtager indsatser efter servicelovens bestemmelser."

Vi fastholder, at det ikke er en betingelse for at være omfattet af personkredsen for magtanvendelse, at man er bevilget/får/modtager indsatser efter servicelovens bestemmelser. Det er tilstrækkeligt, at borgeren er i målgruppen for at modtage disse indsatser.

Venlig hilsen

Ankestyrelsen

24. februar 2017

J.nr. 2017-0017-09892

Ankestyrelsen

7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk

sikkermail@ast.dk

EAN-nr:

57 98 000 35 48 21

Åbningstid:

man-fre kl. 9.00-15.00

24. februar 2017

2. Høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Udvidelse af reglerne om optagelse i særlige botilbud uden samtykke ved væsentlig fare for andre eller særligt truende eller chikanerende adfærd)

FOA vil gerne takke for anden høring vedr. ovennævnte lovforslag.

FOA kan hermed bekræfte stadig at være positive overfor forslaget, med de ændringer der er foretaget frem til denne anden høring.

FOA har ikke bemærkninger til de nye elementer af lovforslaget.

Med venlig hilsen



Dennis Kristensen
Forbundsformand

kgrs@sm.dk
mie@sm.dk

**RÅDET FOR
SOCIALT
UDSATTE**

24. februar 2017

Forny et høring over revideret forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

Rådet for Socialt Udsatte takker for høringen af 17. februar.

Som Rådet gav udtryk for ved høringssvar af 7. september 2016 (afrapportering fra arbejdsgruppen om forebyggelse af vold på botilbud) og ved høringssvar af 25. januar 2017 (forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område) mener Rådet grundlæggende ikke, at der er brug for en ny mulighed for at flytte personer med sindslidelser fra deres bolig uden deres samtykke.

Rådet vil dog gerne kvittere for, at det reviderede udkast i meget vidt omfang imødekommer Rådets konkrete bemærkninger og ønsker til præciseringer i såvel lovteksten som bemærkninger i høringssvaret af 25. januar.

Rådet har ikke yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen



Sekretariatschef Ole Kjærgaard

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Danmark
Att. Karina Grimstad Svenningsen

Sendt til: kgrs@sm.dk med kopi til mie@sm.dk.

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE +45 9132 5611
MOBIL +45 9132 5611
NINI@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 17/00449-2

FORNYET HØRING OVER REVIDERET FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM SOCIAL SERVICE OG LOV OM RETSSIKKERHED OG ADMINISTRATION PÅ DET SOCIALE OMRÅDE

24. FEBRUAR 2017

Børne- og Socialministeriet har ved e-mail af 17. februar 2017 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til et revideret forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Udvidelse af reglerne om optagelse i særlige botilbud uden samtykke ved væsentlig fare for andre eller særligt truende eller chikanerende adfærd).

Instituttet har følgende bemærkninger til udkastet.

SAMMENFATNING

Institut for Menneskerettighed finder det positivt at målgruppen for de nye regler om tvangsflytning er blevet indskrænket betragteligt i forbindelse med revisionen af udkastet.

Instituttet finder stadig anledning til at anbefale, at der i højere grad tages hensyn til den tvangsflyttede persons eksisterende relationer og ret til frit valg af bolig i forbindelse med flytningen, herunder at det sikres, at reglerne lever op til Handicapkonventionens artikel 19 om retten til et selvstændigt liv.

OPFØLGNING OG SAMMENHÆNG MED SIDSTE HØRINGSSVAR

Institut for Menneskerettigheder har afgivet høringssvar den 25. januar 2016 over det oprindelige udkast til lovforslag. Instituttets bemærkninger til det oprindelige udkast kan inddeles i to hovedoverskrifter:

1. Risiko for konkret uberettigede indgreb i eksisterende boligrettigheder og privatliv,
2. Manglende indflydelse på hvor tvangsflytningen sker til.

I det følgende vil disse to punkter blive adresseret.

RISIKO FOR KONKRET UBERETTIGEDE INDGREB I EKSISTERENDE BOLIGRETTIGHEDER OG PRIVATLIV

Instituttet vurderede, at det oprindelige udkast indebar en risiko for krænkelse af den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) artikel 8 om retten til respekt for privatlivet, familielivet og hjemmet og EMRK artikel 1, 1. tillægsprotokol, om ejendomsretten.

Dette var begrundet i, at de foreslåede regler ikke i tilstrækkelig grad tog højde for, at tvangsflytningen var et indgreb i borgerens eksisterende familieliv og bolig.

Med revisionen af udkastet er rækkevidden af de foreslåede tvangshjemler blevet begrænset betragteligt, fordi målgruppen for reglerne er blevet begrænset til personer, der allerede er visiteret til et botilbud efter serviceloven. Dette finder instituttet er positivt.

MANGLENDE INDFLYDELSE PÅ HVOR TVANGSFLYTNINGEN SKER TIL

Institut for Menneskerettigheder anerkender, at hensynet til de øvrige beboeres sikkerhed og tryghed er et legitimt og vigtigt hensyn, der, når alle andre muligheder er udtømt, kan begrunde, at en beboer flyttes fra et botilbud.

Institutter finder imidlertid ikke, at dette hensyn kan begrunde, at personen, der bliver tvangsflyttet, mister retten til indflydelse på valg af nyt botilbud.

Ministeriet har i forbindelse med revisionen beskrevet ministeriets overvejelser om lovforslaget forhold til Danmarks internationale forpligtelser. Det fremgår ikke af beskrivelsen, hvordan ministeriet har vurderet de foreslåede regler i forhold til konkrete menneskeretskonventioner endelige artikler i de enkelte konventioner.

Der er ikke i forbindelse med revisionen af udkastet redegjort nærmere for, hvordan det sikres, at personen får indflydelse på valget af nyt botilbud eller hvordan det sikres, at personen kan bevare eksisterende relationer til pårørende.

Som fremhævet i instituttets oprindelige høringsvar, så følger det af Handicapkonventionens artikel 19, stk. 1, bogstav a, at konventionen forpligter medlemsstaterne til at sikre, at personer med handicap "har mulighed for at vælge deres bopæl, samt hvor og med hvem de vil bo, på lige fod med andre og ikke er forpligtet til leve i en bestemt boform".

Ved revisionen af udkastet er de tilbud, som tvangsflytningen kan ske til, blevet begrænset til § 108 tilbud. I det oprindelige udkast var begrundelsen for at begrænse kategorien af tilbud, som der kunne ske flytning til, praktiske hensyn, som eksempelvis det forhold, at personen ikke kunne gennemføre flytningen, herunder underskrive lejekontrakt mv.

I det reviderede udkast lægger ministeriet vægt på, at målgruppen for de nye regler, er så begrænset, at målgruppens behov ikke vil kunne varetages inden for andre tilbud end § 108 tilbud efter serviceloven og dermed ikke tilbud efter eksempelvis almenboligloven, hvorfor gruppen af tilbud begrænses til § 108 tilbud.

Instituttet bemærker hertil, at det ikke er åbenbart, at den støtte, som kan gives inden for rammerne af eksempelvis et § 105 tilbud efter almenboligloven, adskiller sig fra de muligheder for støtte som kan gives inden for et § 108 efter serviceloven. Dette har sammenhæng med den generelle afinstitutionisering af den danske sociallovgivning.

Institut for Menneskerettigheder finder derfor heller ikke, at det anførte i udkastet om målgruppens omfattende hjælpebehov (jf. de almindelige bemærkninger punkt 2.2), i sig selv kan begrunde, at målgruppen afskæres fra at blive henvist til en væsentlig del af de eksisterende botilbud.

Instituttet fastholder på den baggrund de tidligere fremsatte anbefalinger således:

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at det præciseres, at der i hvert enkelt tilfælde skal tages hensyn til borgerens og denne families ret til respekt for familielivet ved valg af nyt botilbud.
- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at det sikres, at også personer, der i kraft af de nye regler vil kunne tvangsflyttes, sikres et frit valg af bolig i videst mulige omfang, herunder at disse personer ikke afskæres fra en betydelig del af de offentlige botilbud.

Der henvises til Børne- og Socialministeriets sagsnr. 2017 – 1135.

Med venlig hilsen

Nikolaj Nielsen

TEAMLEDER

Til: Karina Grimstad Svenningsen (kgrs@sm.dk)
Cc: Maria Margrethe Holsaae - DH (mmh@handicap.dk), Mie Henriette Eriksen (mie@sm.dk)
Fra: Torben Kajberg (tk@handicap.dk)
Titel: Svar på høring om revideret udkast til lovforslag om udvidelse af reglerne om optagelse i særlige botilbud uden samtykke ved væsentlig fare for andre eller særligt truende eller chikanerende adfærd
Sendt: 24-02-2017 15:10:48

Kære Karina Grimstad Svenningsen

Tak for muligheden for afgive høringssvar. Vi finder det positivt, at det er præciseret, at det alene er personer i botilbud og ikke privat bolig, der er omfattet af reglerne i lovforslaget.

Vi vil vende tilbage, hvis vi har yderligere bemærkninger.

Venlig hilsen / Yours sincerely,

Torben Kajberg
Chefkonsulent / Senior Political Advisor

Mobil: +45 30 43 96 88
E-mail: tk@handicap.dk

Danske Handicaporganisationer (DH)
Blekinge Boulevard 2, 2630 Taastrup



Danske Handicaporganisationer

DH er handicapbevægelsens paraplyorganisation og har 33 medlemsorganisationer med cirka 330.000 medlemmer.

DH bor i verdens mest tilgængelige kontorhus, [Handicaporganisationernes Hus](#).

Følg os på:
[Facebook](#)
[Twitter](#)
[Instagram](#)
www.handicap.dk

HØRINGSSVAR

DANSKE
REGIONER



24-02-2017

EMN-2017-01410

793478

Ida Agnete Dalsjö

Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Udvidelse af reglerne om optagelse i særlige botilbud uden samtykke ved væsentlig fare for andre eller særligt truende eller chikanerende adfærd).

Børne- og Socialministeriet udkast til et revideret forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Udvidelse af reglerne om optagelse i særlige botilbud uden samtykke ved væsentlig fare for andre eller særligt truende eller chikanerende adfærd) har været sendt i fornyet høring hos regionerne. Danske Regioner har udarbejdet et samlet svar på baggrund af deres bemærkninger.

Indledningsvist finder Danske Regioner det positivt, at det nu bliver muligt at træffe beslutning om flytning, når beboer er til fare for andre, modsat nugældende formulering i servicelovens flytteregel, hvor flytning kun er mulig, når en konkret beboer er til fare for sig selv. Derudover er udkastet denne gang blevet tilrettet, når der ses på retssikkerhedsgarantier for borgerne. Anvendelsesmuligheden er så i stedet indskrænket væsentligt.

Danske Regioner må endvidere konstatere, at personalet hverken ved dette forslag eller forslaget om de specialpsykiatriske afdelinger sikres, at en borger der har udøvet vold, ikke vender tilbage til hidtidige botilbud.

Kommentarer vedrørende målgruppen i forhold til:

Tidligere bopæl

Regionerne finder dog, at muligheden for flytning af hensyn til medbeboere, kun vil få en meget begrænset betydning, da målgruppen for tvangsflytning i det nye udkast til ændring af serviceloven (§ 129 a), kun omfatter beboere, der aktuelt forud for tvangsflyttebeslutningen har ophold i botilbud oprettet efter serviceloven §§ 107 og 108. De fleste botilbud er i dag oprettet efter almenboligloven.

Målgruppe

Målgruppen for den nye flyttebestemmelse skal have en sindslidelse, og af forarbejderne ses (blandt andet nederst side 4/øverst side 5 i de indledende bemærkninger), at eksempelvis demente ikke findes omfattet af målgruppen. For at undgå enhver tvivl om, hvilken målgruppe der omfattes af den nye tvangsflyttebestemmelse, kunne det med fordel anbefales, at målgruppen defineres yderligere direkte i loven, eller i en tilknyttet bekendtgørelse.

Værge:

I lovforslaget står anført, at handlekommunen under arbejdet med indstilling til statsforvaltningen skal overveje, hvorvidt der skal indstilles til statsforvaltningens værgemålsafdeling, om der er behov for værgebeskikkelse i forbindelse med flytningen, hvilket vil være tilfældet for inhabile borgere.

Det fremgår dog ikke, hvorvidt statsforvaltningens afdeling, der behandler flytninger uden samtykke, kan træffe beslutning om flytning uden samtykke, forinden en værge er udpeget. I forhold til nugældende § 129, skal statsforvaltningens værgemålsafdeling først træffe beslutning om udpegning af værge, før der kan indstilles til flytning, da værgeren i disse flyttesager, skal varetage hensynet til frit valg. Dette hensyn synes ikke at være tilstede ved ny 129 a, da retten til frit valg ikke gælder for flytninger efter ny 129 a, hvilket fremgår af forarbejderne. Dette vil endvidere komme til at fremgå af en bekendtgørelse, der udfærdiges. Regionerne finder derfor behov for en præcisering direkte i lovtæksten eller i bemærkningerne til lovudkastet, hvorvidt værgeren skal være udpeget, før der træffes afgørelse. Det vil være en tidsmæssig udfordring, hvis værgeren først skal være udpeget, da sådanne anmodninger kan have lang sagsbehandlingstid hos Statsforvaltningen. Danske Regioner finder det derudover uklart, hvad værgens funktion er, når der ikke længere er frit valg på området.

Vedrørende fuldbyrdelse af en tvangsflyttebeslutning:

Der står blandt andet anført i de generelle bemærkninger til lovforslaget side 10 kapitel 4, at fuldbyrdelsen af flytteafgørelsen (flytningen) skal være kortvarig. Dette antages at betyde, at tvangsflytningen skal ske straks efter Statsforvaltningens/Ankestyrelsens afgørelse modtages af borger, selvfølgelig efter endt klagefrist/klagesagsbehandling, med mindre der er truffet beslutning om ophævelse af den opsættende virkning. Hvis ikke denne antagelse er korrekt, bør betydningen præciseres.

Med venlig hilsen

Ida Agnete Dalsjö
Konsulent
Center for Sundhed og Sociale indsatser

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

24. februar 2017

Høringssvar vedrørende

Lovforslag om oprettelse af specialiserede socialpsykiatriske afdelinger

samt om

ændring af Lov om social service.

Psykiastrifonden
Hejrevej 43, 3 sal
2400 København NV

Tlf.: 3929 3909
pf@psykiatrifonden.dk

CVR: 1917 4883
Giro: 028 5528

Vi skal indledningsvist henvise til vores 1. høringssvar og kun kort kommentere det nu foreliggende udkast.

Om det nu reviderede forslag finder vi, at der i forhold til det første udkast er foregået en række relevante præciseringer bl.a. vedrørende visitations-kriterierne. Det gælder primært kravet til den lægelige vurdering af, at der skal foreligge en aktuel svær psykisk lidelse som nødvendig forudsætning for tvungent ophold. Endvidere at der er forsøgt en større præcisering af begrebet "svær psykisk lidelse", selv om dette fortsat ikke er klart defineret.

Det er ligeledes positivt, at det nu er præciseret, at der i ledelsen af afdelingen skal være en person med sundhedsfaglig baggrund med kompetence inden for psykiatri. Udgangspunktet for forslaget er netop personer med svære psykiske lidelser, der inden for det seneste 6 mdr. har været tvangsindlagt og dermed været psykotiske. De har behov for behandling og har derfor behov for vedvarende faglighed i vurdering og behandlingstiltag.

I de følgende bemærkninger forholder vi os overvejende til den del af forslaget der vedrører muligheden for "tvungent ophold":

Det er fortsat vores grundsynspunkt, at forslagene vedrørende tvungent ophold er såvel uhensigtsmæssige som unødvendigt vanskelige at administrere i virkeligheden, og direkte i strid med en række love og konventioner.

Vi skal vedrørende sidstnævnte tillade os at henvise til det høringssvar, der er fremsendt fra Landsforeningen SIND, ved formand Knud Kristensen, dateret 17.2.2017, hvis gennemgang af de juridiske forhold vi ganske kan tilslutte os.

Vi skal atter understrege, at der ikke er nogen form for evidens for, at den foreslåede form for restriktiv praksis er nødvendig for at bedre behandlingsmuligheder og skabe større sikkerhed.

Vi finder derfor, at de retssikkerhedsmæssige problemstillinger, dette vil medføre, vil bidrage til yderligere stigmatisering af mennesker med alvorlige psykiske lidelser, som har behov for intensiv og vedvarende behandling af såvel den psykiske sygdom som af misbruget – og for omfattende socialfaglig støtte.

Vi finder endvidere, at der foreligger en hybrid mellem to lovkomplekser, idet forholdene vedrørende tvungent ophold skal reguleres via en tilføjelse til både Psykiatriloven og til Lov om social service, §129 vedrørende magtanvendelse.

For så vidt angår magtanvendelse gælder Psykiatriloven vedrørende personlig skærmming, åbning af post, undersøgelse af patientstuer og kropsvisitation. Derimod er der hverken i lovforslagene eller i bemærkningerne taget eksplicit stilling til øvrige forventelige behov for magtanvendelse, såsom låsning af yderdør og fysisk fastholdelse, hvilket der gives hjemmel til i Lov om social service.

Det kan således i praksis betyde, at to sæt lovgivning og dermed klageveje skal regulere forløbet. Det må nødvendigvis indebære et indgreb i retssikkerheden og være vanskeligt konkret at forholde sig til. Samtidig er det svært at forestille sig, at personer, der anbringes under tvungent ophold, tilbageholdes eller tilbageføres, uden videre altid vil kunne motiveres til frivilligt at forblive på afdelingen. Man vil således kunne forudse, at der i kortere eller længere perioder vil være behov for døraflåsning, samt at fysisk fastholdelse vil kunne blive nødvendig. Døraflåsningen indebærer yderligere et indgreb i de øvrige beboeres retssikkerhed, herunder frihed til at komme og gå.

Vi finder, at denne dobbelte lovgivning, som afdelingen skal arbejde under, må indebære en udfordring i forhold til den sociale tilsynsforpligtelse.

Afslutningsvis

Psykiatrifonden finder, at det er helt nødvendig at etablere socialpsykiatriske afdelinger/bosteder, som er velnormerede med højt kompetent personale og med restriktioner i forhold til indsmugling af stoffer – og som har et tæt samarbejde til regionspsykiatrien. Samtidig mener vi, at de psykiatriske afdelinger bør udbygges, således at der i nødvendigt omfang kan ydes stationær behandling af en patientgruppe, der har svære psykiske sygdomme og misbrug – samt at en koordineret og smidig opfølgning kan finde sted.

Der er i dag uudnyttede muligheder for bedre samarbejde, koordination og dermed opfølgning. Der er systemiske barrierer for, at disse kan udnyttes. Disse barrierer søger man at komme til livs ved forslaget om specialiserede socialpsykiatriske afdelinger. Således understreges nødvendigheden af koordineret behandling, som kan

24. februar 2017

Side 3 af 3

foregå direkte på den socialpsykiatriske afdeling. Dette hilser Psykiatrifonden velkomment. Men vi vil gerne understrege, at sådanne intelligente og nødvendige systemændringer ikke på nogen måder er afhængige af, at opholdet er "tvungent".

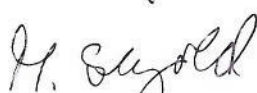
Vi finder derfor, at man unødigt vanskeliggør betingelserne for at afhjælpe en yderst kompleks problemstilling ved at ville indføre "tvungent ophold" over for mennesker med psykiske lidelse, uden for de psykiatriske afdelinger.

Psykiatrifonden skal således gentage henstillingen om, at den del af de to lovforslag, der vedrører tvang, trækkes tilbage.

Med venlig hilsen



Anne Lindhardt
Bestyrelsesformand



Marianne Skjold
Direktør



Børne- og socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Mail:
kgrs@sm.dk

24. februar 2017

Cc:
mie@sm.dk

Fornyset høring vedr. forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Udvidelse af reglerne om optagelse i særlige botilbud uden samtykke ved væsentlig fare for andre eller særligt truende eller chikanerende adfærd)

Ved skrivelse af 17. februar 2017 er vi blevet inviteret til komme med bemærkninger til ovennævnte.

Vi takker for invitationen, og har følgende bemærkninger.

SIND er fortsat enig med regeringen i, at der er behov for at sikre, at en mindre målgruppe af borgere med udadreagerende, voldelig eller truende adfærd, får en særlig indsats.

Vi er også fortsat enige i, at det – i situationer, hvor beboere og/eller medarbejdere gentagne gange er blevet udsat for overgreb fra en (anden) beboer – skal være muligt at beskytte krænkede beboere og medarbejdere mod fortsat at skulle bo eller arbejde med deres krænker.

Vi er endelig enig med regeringen i, at en ændring af reglerne vil skulle afvejes i forhold til hensynet til borgerens retssikkerhed.

I vores høringssvar af 25. januar 2017 var vores hovedindvendinger, at der tilsyneladende åbnedes mulighed for, at borgere kunne flyttes fra enhver bolig (herunder også ejerboliger og almene boliger), og at begrebet ”chikanerende adfærd” var for vagt og upræcist beskrevet.

SIND kvitterer for, at der nu klart gøres opmærksom på, at der udelukkende er mulighed for at flytte borgere fra ét botilbud til et andet (fra et § 107- eller 108-tilbud). Vi er også tilfredse med, at der nu udelukkende er mulighed for at flytte borgere til et § 108-tilbud.

Det er vores opfattelse, at der er ikke med ændringerne i lovforslaget gjort noget forsøg på at rydde den nævnte usikkerhed vedrørende begrebet ”chikanerende adfærd” af vejen.

Vi hæfter os i den forbindelse især ved, at flytningen skal være begrundet i hensynet til de øvrige beboere eller personalets *sikkerhed* (vores fremhævning).



Vi har svært ved at se hvorledes chikanerende adfærd kan udgøre en trussel mod andres sikkerhed.

Chikanerende adfærd kan være både ubehagelig og generende, men kan den udgøre en sikkerhedsrisiko?

SIND vil fortsat opfordre til, at visitationskriteriet for så vidt angår denne del ændres eller klargøres.

Vi har ikke yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

*Knud Kristensen
Landsformand*

22-02-2017

Domus Medica
Kristianiagade 12
2100 København Ø

Tlf.: 35448500
Tlf.: 35448228 (direkte)
E-post: dadl@dadl.dk
E-post: hl@DADL.DK
www.laeger.dk

Hørings svar

Lovforslag om oprettelse af specialiserede socialpsykiatriske afdelinger

Behov for en bedre løsning

Lægeforeningen og Dansk Psykiatrisk Selskab har fortsat den opfattelse, at den nye tilbudsform er forbundet med en række u hensigtsmæssige tiltag og alvorlige mangler. På den baggrund fastholder vi opfordringen til, at lovforslaget trækkes tilbage, og at der i stedet udarbejdes en bedre løsning.

Lægeforeningen og Dansk Psykiatrisk Selskab anerkender dog, at det nye udkast til lovforslag rummer visse forbedringer, der imødekommer en mindre del af de fremsatte kritikpunkter.

1. Begrænset og inkonsekvent rolle for den lægefaglige vurdering ift. anvendelsen af tvang

Den vigtigste forbedring er det forhold, at visitation til de nye tilbud nu forudsætter, at det lægefaglige medlem af visitationsforummet vurderer, at borgeren aktuelt lider af en svær psykisk lidelse. Denne forbedring er dog samtidig forbundet med følgende problematiske forhold:

- Der kræves ikke en lægefaglig vurdering, når der skal træffes beslutning om fortsat tvangsanbringelse eller om tilbageholdelse samt tilbageførsel med henblik på tilbageholdelse. Det skyldes, at der intet krav er om, at der indgår lægefaglig kundskab i den specialiserede socialpsykiatriske afdelings ledelse, som alene vurderer grundlaget for disse anvendelser af tvang. Den lægefaglige kundskab spiller således en begrænset og inkonsekvent rolle i det samlede forløb, hvilket udsætter patienten for tvangsformer, der er præget af en uacceptabel vilkårlighed.
- Med forbedringen undgås muligheden for, at en borger bliver tvangsanbragt på trods af en lægefaglig vurdering af, at borgeren ikke har en svær psykisk lidelse, hvilket antageligvis ville have været i konflikt med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (artikel 5). Lægeforeningen og Dansk Psykiatrisk Selskab er dog langt fra overbeviste om, at lovforslaget dermed er uproblematisk ift. internationale konventioner, og henviser her til det 2. høringssvar fra SIND.



2. Beskrivelsen af visitationskriteriet 'svær psykisk lidelse' er problematisk

Lægeforeningen og Dansk Psykiatrisk Selskab finder det bekymrende, at beskrivelsen af begrebet 'svær psykisk lidelse' i bemærkningerne til lovforslaget på ingen måde stemmer overens med den generelle psykiatriske forståelse og anvendelse af dette begreb. Bl.a. bruges 'fobisk angst' som eksempel på en tilstand, der i sig selv vil kunne betragtes som 'svær psykisk lidelse', men sådan opfattes fobisk angst ikke i psykiatrien.

Det ville således være yderst usædvanligt, at en person blev indlagt under denne diagnose – eller tilsvarende: boede på et socialpsykiatrisk bosted. Den generelle psykiatriske forståelse af 'svær psykisk lidelse' indebærer, at patienten befinder sig i en psykotisk tilstand eller en tilstand, der kan sidestilles med psykose. Der er kun enkelte øvrige tilstande, der vil kunne betegnes som 'svær psykisk lidelse'.

3. Yderligere problemer ved lovforslaget

Lægeforeningen og Dansk Psykiatrisk Selskab har i vores første høringsvar fremsat en række yderligere kritikpunkter. Da disse ikke er blevet imødekommet, genfremsætter vi dem i kort form i dette afsnit.

Et brud med grundprincippet for hvornår frihedsberøvelse kan forsvares

Lægeforeningen og Dansk Psykiatrisk selskab tager stadig klar afstand fra forslaget om, at patienter, der ikke er psykotiske, skal kunne anbringes med tvang og tvangstilbageholdes, da det er et brud med det hidtidige grundprincip om, at man skal være psykotisk, eller i en tilstand der kan sidestilles hermed, for at blive underlagt tvang.

Frihedsberøvelse er ikke et hensigtsmæssigt udgangspunkt for behandling mv. af ikke-psykotiske patienter. Samtidig er forslaget et klart tilbageskridt i forhold til bestræbelserne gennem det seneste årti på at nedbringe tvangsansøgningen inden for den samlede psykiatri.

For lang tid mellem revurderinger af grundlaget for frihedsberøvelse

Tvangsanbringelse på socialpsykiatriske afdelinger er en parallel til tvangsindlæggelse på psykiatriske afdelinger. Men hvor en frihedsberøvelse som minimum skal revurderes 3, 10, 20 og 30 dage efter start og siden mindst hver 4 uge på en psykiatrisk afdeling, så foreslås det, at revurderingen på de socialpsykiatriske afdelinger skal foretages senest efter 30 dage og derefter minimum hvert halve år. Anmoder patienten selv om en revurdering, kan der gå op til 2 måneder, før den finder sted.



Det er vanskeligt at se nogen begrundelse for, at patienter på de nye socialpsykiatriske afdelinger på denne måde skal stilles væsentlig ringere end patienter på psykiatriske afdelinger. Mht. revurdering kan forslaget derfor siges at lægge op til en art vilkårlig forskelsbehandling.

Komplicerede klageadgange

De klageadgange, der foreslås etableret i tilknytning til de forskellige indgrebsbeføjelser, er komplicerede og skifter alt efter indgreb. Dette forhold er svært at undgå i den komplicerede konstruktion, som de nye afdelinger udgør, men det gør mulighederne svære at overskue for patienterne og udfordrer dermed deres reelle retssikkerhed.

Det er højst usikkert, om dette problem ift. klageadgange kan løses via den foreslåede tildeling af en patientrådgiver. Skal der opnås en positiv effekt kræver det under alle omstændigheder, at patientrådgiveren er tilstrækkelig uddannet og er uafhængig af ledelsen på de socialpsykiatriske afdelinger.

De nye afdelinger løser ikke problemet for patienter med dobbelt diagnose

Personer med psykiatriske lidelser og misbrugsproblemer udgør den centrale målgruppe for de specialiserede socialpsykiatriske afdelinger. Men forslaget synes ikke rettet mod at løse dét problem, at personer med dobbelt diagnose modtager behandling i to forskellige regier. De nye afdelinger skal indeholde misbrugsbehandling, men kun en begrænset psykiatrisk behandling, da der ikke er fast tilknyttede læger og det understreges, at patienter med behov herfor skal indlægges på en psykiatrisk afdeling.

Indsatsen på afdelingerne synes dermed ikke at leve op til Sundhedsstyrelsens anbefaling af, at misbrugsbehandling og psykiatrisk behandling sker samtidig. Det må samtidig bemærkes, at forslagets omtale af misbrugsbehandlingen som 'frivillig' er i modstrid med det forhold, at afdelingslederen får vide beføjelser til at foretage indgreb over for besiddelse af alkohol, medicin og forbudte stoffer.

4. Bud på en anden løsning

De stærke tvangselementer på de nye tilbudsformer svækker chancen for vellykkede patientforløb, da personalet sættes i en uhensigtsmæssig dobbeltrolle over for patienterne. Den tvangsanbragte patient kan desuden få en oplevelse af fuldstændig at have mistet styringen af sit liv med deraf følgende negativ effekt for selvværd og selvrespekt.

Lægeforeningen og Dansk Psykiatrisk Selskab har undladt at forholde sig til forslaget om at indføre hunde og kropsscannere på de nye afdelinger. Vi anser forslaget for et større skridt, hvis konsekvenser kræver en grundig diskussion, som ikke er mulig inden for den korte høringsfrist.

På ovenstående baggrund genfremsætter Lægeforeningen og Dansk Psykiatrisk Selskab hermed opfordringen til, at det foreliggende lovforslag trækkes



tilbage. En effektiv forebyggelse af vold på bosteder bør i stedet sikres ved at styrke de eksisterende tilbud og institutioner, så de kan varetage opgaven på en faglig ansvarlig måde. Fokus bør være på:

- Styrket samarbejde mellem personale på botilbud og politi og kriminalforsorg
- Generelt løft af ressourcer og kompetencer på botilbud
- Større specialisering/differentiering af bostederne
- Øget kapacitet på intensivafdelinger, så for tidlig udskrivning undgås
- Hurtigere sanktionsmuligheder for socialtilsyn, når botilbud har kritiske forhold

Med venlig hilsen

Andreas Rudkjøbing
Formand for Lægeforeningen

Torsten Bjørn Jacobsen
Formand for Dansk Psykiatrisk
Selskab



Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Emdrupvej 115 A 5. etage
2400 København NV
Tlf. nr. +45 7023 3400
E-mail: los@los.dk
CVR nr. 15906987

www.los.dk

København, den 24. februar 2017

Hørings svar til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Udvidelse af reglerne om optagelse i særlige botilbud uden samtykke ved væsentlig fare for andre eller særligt truende eller chikanerende adfærd)

LOS – De private sociale tilbud afsender høringssvar til revideret forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Udvidelse af reglerne om optagelse i særlige botilbud uden samtykke ved væsentlig fare for andre eller særligt truende eller chikanerende adfærd). Det skal påpeges, at LOS har afgivet høringssvar til første lovudkast. Dette høringssvar er inddelt i bemærkninger til de enkelte bestemmelser i forslaget.

Optagelse i særlige botilbud uden samtykke ved væsentlig fare for andre eller særligt truende eller chikanerende adfærd

§ 129 a

Betingelse 1: Væsentlig fare, særligt truende eller chikanerende adfærd

Forslagets målgruppe omfatter borgere med betydelig og varigt nedsat psykisk funktions evne som følge af en sindslidelse, hvem modtager hjælp og støtte efter servicelovens bestemmelser. Borgere med funktionsnedsættelse grundet en erhvervet mental svækkelse, som er fremskridende, er dog undtaget fra målgruppen. Første betingelse for optagelse af borgere i særlige botilbud uden samtykke er, at borgeren er til væsentlig fare for eller udviser særligt truende eller chikanerende adfærd for øvrige beboere eller personale jf. § 129 a, nr. 1.

Den foreslåede ordning eksemplificerer kriteriet i § 219, nr. 1 ved at borgeren i et enkelt groft tilfælde har begået vold, overgreb eller lignende på specifikke borgere eller personale. Udviser borgeren en voldelig adfærd kan en ændring i borgerens anbringelse være påkrævet. I den forbindelse vil LOS gerne understrege, at voldelige episoder på bosteder er særdeles uacceptable, eftersom hverken personale eller medbeboere skal udsættes for fare eller utryghed. LOS finder dog at borgerens eksisterende botilbud, efter aftale med kommunalbestyrelsen, skal have mulighed for at omplacere borgeren, med den pågældendes samtykke, til en anden afdeling inden for samme tilbud. Baggrunden herfor er, at borgeren kan risikere at flytte gentagende gange, såfremt et enkeltstående tilfælde kan resultere i flytning til andet botilbud. Såfremt forslaget vedholdes, finder LOS, at karakteren af et sådan enkelte tilfælde skal præciseres yderligere.

Det foreslås, at det borgerens chikanerende adfærd kan opfylde betingelsen i forslagets § 219 a, nr. 1. Det følger af forslaget, at *"hvis borgeren er systematisk i forhold til blandt andet at være gentagende i særlige situationer og over for bestemte personer, herunder borgere, måde at opleve og fortolke tilværelsen på afstedkommer et særligt konfliktfyldt forhold til andre"*, ligeledes vil være omfattet bestemmelsens målgruppe.

LOS skal bemærke, at borgere med funktionsnedsættelser, som følge af en sindslidelse, kan opleve udfordringer i at indgå i sociale sammenhænge. Adfærdsændring bør forsøges reguleret med denne rette pædagogiske tilgang i en længerevarende periode, eftersom optagelse i særlige botilbud uden borgrens samtykke er et væsentligt magtanvendelsesindgreb. Den foreslåede § 129 a indebærer, at der skal foretages en væsentlighedsvurdering af borgrens adfærd, herunder om der er tale om tidligere adfærd eller episoder. LOS finder det nødvendigt, at den omtalte væsentlighedsvurdering præciseres, herunder tidsperspektivet for de gentagne episoder m.v.

Endvidere finder LOS, at idet borgeren alene kan flyttes til et botilbud efter servicelovens § 108, bør den chikanerende adfærd være af væsentligt omfang. Dette begrundes med at borgere visiteret til et midlertidigt ophold efter § 107 efter forslaget, vil overgå til botilbud efter servicelovens § 108, hvilket er ophold i boformer, der er egnet til længerevarende ophold, hvor borgeren har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner og pleje, omsorg eller behandling.

Betingelse 4: Bedre egnet botilbud

I henhold til forslagets bemærkninger indskrænkes muligheden for anvendelsen af forslagets § 129 a, da det nye botilbud er bedre egnet til at imødekomme den pågældendes støttebehov jf. bestemmelsens nr. 4. Betingelsen henviser til at kommunalbestyrelsen blandt andet skal redegøre for at et andet tilbud kan varetage borgerens støttebehov.

LOS mener, det bør præciseres, hvorledes kommunalbestyrelsen vurderer, at enkelte tilbud er "særlige botilbud" til forskel fra andre botilbud. Ved en præcisering af udvælgelsesprocessen kan kommunalbestyrelsen sikre, at borgerens eksisterende botilbud har afsøgt alle muligheder for at imødekomme borgerens støttebehov eller afværge borgerens adfærd og at det nye tilbud kan tilbyde en bedre ydelse.

§ 131 a, stk. 3

Efter revideringen af forslaget skal kommunalbestyrelsen kun overveje, hvorvidt der er behov for at indstille til værgebeskikkelse efter gældende regler herom, hvor første forslag fastsætte, at kommunalbestyrelsen var pålagt at indstille borgeren til en beskikket værge.

LOS kommenterede behovet for denne ændring i høringssvaret til det første udkast, hvorfor LOS billiger forslagets nuværende formulering.

Afsluttende bemærkninger

Statsforvaltningen skal træffe afgørelse senest 2 uger efter modtagelsen af kommunalbestyrelsens indstilling. Idet kommunalbestyrelsens indstilling imødekommes, skal det nye særlige botilbud foretage eventuelle foranstaltninger forud for borgerens anbringelse og det kan forventes, at borgeren først vil flytte 2,5 - 3 uger efter indstillingen. Forslaget behandler ikke den situation, hvor borgerens eksempelvis chikanerende adfærd har haft en væsentlig tilbagegang grundet en ny pædagogisk tilgang eller tilknytningen til en specifik medarbejder. LOS finder, at lovgiver bør redegøre for hvorvidt indstillingen sættes i bero eller gennemføres trods borgerens udvikling.

Med venlig hilsen

Michael Graatang
Direktør

Anne Rugholt
Juridisk konsulent